

SFS 2004:661

Utkom från trycket
den 6 juli 2004

Förordning om ändring i förordningen (2001:527) om miljökvalitetsnormer för utomhusluft;

utfärdad den 10 juni 2004.

Regeringen föreskriver¹ i fråga om förordningen (2001:527) om miljökvalitetsnormer för utomhusluft

dels att 2 § skall upphöra att gälla,

dels att 1, 3, 7 a, 11 och 14–20 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas sju nya paragrafer, 9 a, 9 b, 12 a, 12 b, 15 a, 17 a och 19 a §§, samt närmast före 9 a § en ny rubrik av följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas en ny bilaga, bilaga 3, av följande lydelse.

1 § I denna förordning finns miljökvalitetsnormer för utomhusluft enligt 5 kap. miljöbalken. Miljökvalitetsnormerna avser dels föroreningsnivåer som inte får överskridas eller som får överskridas endast i viss angiven utsträckning, dels föroreningsnivåer som inte bör överskridas. För båda normtyperna finns bestämmelser om skyldigheter att vidta åtgärder om en föroreningsnivå överskrids eller riskerar att överskridas. Dessa skyldigheter gäller utöver vad som följer av 5 kap. miljöbalken.

När en miljökvalitetsnorm i denna förordning anger att en föroreningsnivå inte får överskridas, skall, om annat inte anges i normen, varje överskridande av föroreningsnivån anses utgöra en överträdelse av normen.

När en miljökvalitetsnorm i denna förordning anger att en föroreningsnivå inte bör överskridas eller att det skall eftersträvas att en föroreningsnivå inte överskrids, skall normen anses överträdd endast om överskridandet beror på

1. verksamheter eller åtgärder som varaktigt och i betydande omfattning motverkar möjligheterna att inte överskrida föroreningsnivån och

2. att rimliga åtgärder inte vidtagits för att undvika att föroreningsnivån överskrids.

3 § I denna förordning avses med

utomhusluft: utomhusluften med undantag av arbetsplatser samt väg- och tunnelbanetunnlar,

storstad: område med en befolkningskoncentration med mer än 250 000 invånare, eller, om befolkningskoncentrationen är högst 250 000 invånare,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/3/EG av den 12 februari 2002 om ozon i luften (EGT L 67, 9.3.2002, s. 14, Celex 32002L0003).

område med en sådan befolkningstäthet per kvadratkilometer att det är motiverat att utvärdera och säkerställa luftkvaliteten,

PM 10: partiklar som inte är större än att de kan passera genom ett selektivt intag som med 50 procents effektivitet skiljer av partiklar med en aerodynamisk diameter av 10 mikrometer,

toleransmarginal: den förorening utöver miljö kvalitetsnormen som, under perioden före det att normen skall ha uppfyllts, kan tolereras utan att åtgärdsprogram behöver upprättas för att minska föroreningsnivån,

tröskelvärde för larm: det gränsvärde som anges i bilaga 3, då ett ämnes koncentration i utomhusluften är så hög att en kortvarig exponering innebär en risk för människors hälsa, och

tröskelvärde för information: det gränsvärde som anges i bilaga 3, då ett ämnes koncentration i utomhusluften är så hög att en kortvarig exponering innebär en risk för hälsan hos särskilt känsliga grupper i befolkningen och då information om koncentrationen därför är nödvändig.

7 a §² Till skydd för människors hälsa får kolmonoxid efter den 31 december 2004 inte förekomma i utomhusluft med mer än i genomsnitt 10 milligram per kubikmeter luft.

Genomsnittsvärdet skall avse ett dygnsvärde som beräknas på följande sätt. Ett åttatimmarsgenomsnitt skall bestämmas för varje timme. Varje åttatimmarsgenomsnitt bestäms som medelvärdet av de åtta senaste timmarnas uppmätta värden. Dygnsvärdet bestäms som det högsta av de under dygnet bestämda tjugofyra åttatimmarsgenomsnitten. Det första åttatimmarsgenomsnittet avser tiden från kl. 17.00 det närmast föregående dygnet till kl. 1.00 det aktuella dygnet och det sista åttatimmarsgenomsnittet avser tiden från kl. 16.00 det aktuella dygnet till kl. 24.00 samma dygn.

Ozon

9 a § Till skydd för människors hälsa och i den utsträckning som det är möjligt med hänsyn till hur ozonbildande ämnen transporteras i luften och bildar ozon, skall det eftersträvas att ozon efter den 31 december 2009 inte förekommer i utomhusluft med mer än i genomsnitt 120 mikrogram per kubikmeter luft.

Genomsnittsvärdet skall avse ett dygnsvärde som beräknas på följande sätt. Ett åttatimmarsgenomsnitt skall bestämmas för varje timme. Varje åttatimmarsgenomsnitt bestäms som medelvärdet av de åtta senaste timmarnas uppmätta värden. Dygnsvärdet bestäms som det högsta av de under dygnet bestämda tjugofyra åttatimmarsgenomsnitten. Det första åttatimmarsgenomsnittet avser tiden från kl. 17.00 det närmast föregående dygnet till kl. 1.00 det aktuella dygnet och det sista åttatimmarsgenomsnittet avser tiden från kl. 16.00 det aktuella dygnet till kl. 24.00 samma dygn.

9 b § Till skydd för växtligheten och i den utsträckning som det är möjligt med hänsyn till hur ozonbildande ämnen transporteras i luften och bildar ozon, skall det eftersträvas att ozon inte förekommer i utomhusluft

1. från och med den 1 januari 2010 till och med den 31 december 2019 med mer än 18 000 mikrogram beräknat enligt exponeringsindex AOT 40 och bestämt som ett genomsnittligt värde under en femårsperiod,

2. efter den 31 december 2019 med mer än 6 000 mikrogram beräknat enligt exponeringsindex AOT 40.

Om det på grund av ofullständiga uppgifter inte är möjligt att fastställa årsvärden för en femårsperiod, skall det värde som avses i första stycket 1 bestämmas som ett genomsnittligt värde under en treårsperiod.

Exponeringsindex AOT 40 avser värde för summerade överskridanden av en viss halt ozon under en viss tidsperiod. Exponeringsindex AOT 40 uttrycks i mikrogram per kubikmeter luft och timme och beräknas på följande sätt. Under perioden från och med den 1 maj till och med den 31 juli varje år skall det för varje timme mellan kl. 8.00 och 20.00 bestämmas ett timmedelvärde för ozonhalten. Varje timmedelvärde bestäms som skillnaden mellan den koncentration av ozon som överstiger 80 mikrogram per kubikmeter luft och 80 mikrogram per kubikmeter luft. Skillnaderna summeras först för varje dag och sedan till en totalsumma för hela perioden.

11 §³ I storstäder skall kontrollen av miljökvalitetsnormerna i 4, 6 och 7 a–9 §§ ske genom mätning. I andra områden skall kontrollen ske genom mätning så snart det kan antas att en föroreningsnivå som anges i miljökvalitetsnormerna kan komma att överskridas. Mätningarna får kompletteras med beräkningar för att nödvändig information om luftkvaliteten skall kunna erhållas.

12 a § Naturvårdsverket skall upprätta de förteckningar över zoner och storstäder som behövs till följd av artiklarna 3–5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/3/EG av den 12 februari 2002 om ozon i luften⁴.

12 b § Naturvårdsverket ansvarar för att koncentrationerna av ozon, kvävedioxid och ozonbildande ämnen kontrolleras i enlighet med artikel 9 i direktiv 2002/3/EG. Uppmätta ozonkoncentrationer skall omräknas till standardtemperatur 293° K och standardtrycket 101,2 kPa.

14 § Om kontrollen enligt 10–12 och 13 §§ visar att en föroreningsnivå som anges i miljökvalitetsnormerna, i förekommande fall med tillägg av toleransmarginal enligt *bilaga 2*, kan antas komma att överskridas i en kommun, skall kommunen omedelbart underrätta Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser.

15 § Efter en underrättelse enligt 14 § skall Naturvårdsverket undersöka behovet av ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. miljöbalken. Naturvårdsverket skall även undersöka behovet av ett åtgärdsprogram om kontrollen enligt 12 b § visar att en föroreningsnivå som anges i miljökvalitetsnormerna avseende ozon kan antas komma att överskridas eller om sådana förhållanden som avses i artikel 7 i direktiv 2002/3/EG föreligger. Om Naturvårdsverket finner att ett åtgärdsprogram behövs skall verket i en rapport till regeringen

³ Senaste lydelse 2003:112.

⁴ EGT L 67, 9.3.2002, s. 14 (Celex 32002L0003).

föreslå att ett förslag till åtgärdsprogram upprättas och ange vem som bör upprätta förslaget.

15 a § Om det är lämpligt skall åtgärdsprogram för en miljökvalitetsnorm samordnas med åtgärdsprogram för andra miljökvalitetsnormer och med program som framtagits eller skall framtas i enlighet med förordningen (2003:65) om nationella utsläppstak.

16 § En myndighet eller kommun som till följd av bestämmelserna i 5 kap. 5 § miljöbalken fastställt ett åtgärdsprogram skall sända en kopia av programmet till Naturvårdsverket och andra myndigheter och kommuner som berörs.

17 §⁵ Kommunerna skall på lämpligt sätt tillhandahålla aktuell information om koncentrationerna av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen och partiklar. Informationen skall alltid innehålla uppgifter om

1. överskridanden av de föroreningsnivåer som anges i miljökvalitetsnormerna,
2. överskridanden av tröskelvärden för information avseende svaveldioxid och kvävedioxid,
3. vilken bedömning som kommunerna gör i fråga om överskridanden, och
4. eventuella följder för människors hälsa.

Den information som avses i första stycket skall uppdateras varje dag. Uppdateringen skall avse de upplysningar som till följd av kontrollen enligt 10–12 §§ är tillgängliga för kommunerna. Uppgifter om kvävedioxid, svaveldioxid och kolmonoxid skall, när så är möjligt, uppdateras en gång i timmen. I fråga om bly är det tillräckligt att uppdateringen sker en gång per kvartal. I fråga om bensen är det tillräckligt att uppgifterna, i form av ett genomsnittsvärde för de tolv senaste månaderna, uppdateras minst var tredje månad. När så är möjligt skall uppgifterna om bensen uppdateras en gång i månaden.

Informationen skall vara tillgänglig för allmänheten eller andra som är berörda eller har intresse av den.

17 a § Naturvårdsverket skall på lämpligt sätt tillhandahålla aktuell information om koncentrationerna av ozon i luften. Informationen skall alltid innehålla uppgifter om

1. överskridanden av den ozonkoncentration som anges i 9 a § första stycket och 9 b § första stycket 2,
2. överskridanden av tröskelvärdet för information om ozon och tröskelvärdet för larm om ozon, och
3. eventuella följder för människors hälsa.

Den information som avses i första stycket skall under föreskriven mätperiod uppdateras varje dag och, när så är möjligt, varje timme.

Informationen skall vara tillgänglig för allmänheten och andra som är berörda eller har intresse av den.

⁵ Senaste lydelse 2003:112.

18 § Om tröskelvärdet enligt bilaga 3 för information om svaveldioxid eller kvävedioxid överskrids skall en kommun omedelbart underrätta allmänheten, Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser.

Om tröskelvärdet enligt bilaga 3 för larm om ozon överskrids eller kan antas komma att överskridas skall Naturvårdsverket omedelbart lämna information till allmänheten och hälso- och sjukvårdsinstitutioner.

19 § Informationen till allmänheten enligt 18 § skall ske genom press, radio eller TV eller på annat lämpligt sätt. Informationen skall innehålla

1. datum, tid och plats för överskridandet samt orsaken om den är känd,
2. prognos om förändring i koncentrationen,
3. prognos om vilka geografiska områden som berörs,
4. prognos om överskridandets varaktighet,
5. uppgifter om vilka grupper av befolkningen som berörs, och
6. uppgifter om hur de berörda grupperna skall skydda sig.

Information om ozon enligt 18 § andra stycket skall även innehålla uppgifter om vilken typ av tröskelvärde som överskridits, högsta medelkoncentrationerna för 1 timme och 8 timmar, beskrivning av möjliga symptom, uppgifter om de viktigaste sektorerna av utsläppskällor, rekommenderade åtgärder för att minska utsläppen och uppgifter om var man får tillgång till mer information.

19 a § Naturvårdsverket skall ta fram och på lämpligt sätt tillhandahålla årliga rapporter om ozonkoncentrationerna i luften. Rapporterna skall innehålla information om överskridanden av de värden för ozonkoncentrationer som anges i 9 a och 9 b §§ samt överskridanden av tröskelvärdet för information om ozon och tröskelvärdet för larm om ozon. Vid behov skall rapporterna innehålla en utvärdering av effekterna av överskridandena.

20 §⁶ Naturvårdsverket skall fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till Europeiska kommissionen som framgår av

1. artiklarna 10 och 11.1 i rådets direktiv 96/62/EG av den 27 september 1996 om utvärdering och säkerställande av luftkvaliteten⁷,
2. artiklarna 3, 5 och 7 i rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften⁸,
3. artikel 5.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/69/EG av den 16 november 2000 om gränsvärden för bensen och koloxid i luften⁹, och
4. artikel 10 och bilaga VI i direktiv 2002/3/EG om ozon i luften.

Rapporteringen skall ske enligt den zonindelning som Naturvårdsverket bestämmer.

⁶ Senaste lydelse 2003:112.

⁷ EGT L 296, 21.11.1996, s. 55 (Celex 31996L0062).

⁸ EGT L 163, 29.6.1999, s. 41 (Celex 31999L0030).

⁹ EGT L 313, 13.12.2000, s. 12 (Celex 32000L0069).

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2004.

På regeringens vägnar

LENA SOMMESTAD

Lena Ingvarsson
(Miljödepartementet)

Bilaga 3

Tröskelvärden för information och larm

Tröskelvärde för information

kvävedioxid	400 mikrogram kvävedioxid per kubikmeter luft som ett medelvärde under tre på varandra följande timmar i ett område som är representativt för luftkvaliteten och minst 100 kvadratkilometer stort eller i en storstad
svaveldioxid	350 mikrogram svaveldioxid per kubikmeter luft som ett medelvärde under tre på varandra följande timmar i ett område som är representativt för luftkvaliteten och minst 100 kvadratkilometer stort eller i en storstad
ozon	180 mikrogram per kubikmeter luft som ett medelvärde under en timme

Tröskelvärde för larm

ozon	240 mikrogram per kubikmeter luft som ett medelvärde under en timme
------	---